

Vergaderjaar 2017–2018

26 150

Algemene Vergadering der Verenigde Naties

Nr. 170

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 maart 2018

Met verwijzing naar het verzoek van het lid Ploumen, d.d. 15 maart 2018, over het voorzitten van de VN-Veiligheidsraad (Handelingen II 2017/18, nr. 62, Regeling van Werkzaamheden), informeren wij u, mede namens de Minister-President, over de inzet van het Koninkrijk der Nederlanden bij het open debat in de VN-Veiligheidsraad over de hervorming van VN-Vredesoperaties van 28 maart aanstaande.

In de brief aan uw Kamer over de inzet van het Koninkrijk der Nederlanden (Nederland) tijdens het lidmaatschap van de VN-Veiligheidsraad in 2018¹ stelde het kabinet te willen werken aan een Veiligheidsraad die conflicten en oorlogen aanpakt met effectieve en goed uitgeruste vredesmissies, maar ook helpt voorkomen, door de grondoorzaken aan te pakken.

VN-vredesoperaties hebben te kampen met problemen. Er zijn regelmatig berichten over gebrek aan optreden bij bescherming van burgers, terroristische aanvallen en tegenwerking door autoriteiten. Het budget van VN-vredesoperaties staat onder druk, onder andere vanwege de kritische opstelling van de VS-administratie. Daarnaast kampt de VN met een tekort aan goed getrainde troepen en kritieke middelen, zoals inlichtingenpersoneel, strategisch transport en helikopters.

Daarom is de verbetering van VN-vredesoperaties een van de drie prioriteiten van het Nederlandse lidmaatschap van de Veiligheidsraad in 2018. Bescherming van burgers in conflict moet als onderdeel van mandaten van VN-vredesoperaties proactief en waar mogelijk in overleg met die burgers gebeuren. Missies moeten deel uitmaken van een bredere strategie voor het betreffende land, en ze moeten de capaciteit hebben om hun mandaat uit te voeren. Nederland zet daarnaast in op meer (politieke) participatie van vrouwen en het integreren van een genderperspectief in

¹ Kamerstuk 26 150, nr. 168; d.d. 27 oktober 2017

processen van vrede, verzoening en wederopbouw. Missies worden effectiever als er sprake is van meer diversiteit, in overeenstemming met VNVR-resolutie 1325. De inzet van meer vrouwelijke militairen in missies leidt daarnaast tot meer sociale veiligheid en is nodig om genderspecifieke doelstellingen van het mandaat uit te kunnen voeren.

Nederland heeft ervoor gekozen om in de maand maart, wanneer Nederland voorzitter is van de Veiligheidsraad, een open debat te wijden aan de verbetering van VN-vredesoperaties. Uw Kamer is hierover geïnformeerd in de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 19 maart 2018.² Om het belang te onderstrepen dat Nederland hecht aan dit onderwerp, zal de Minister-President dit open debat leiden. Nederland tilt hiermee de inzet op dit onderwerp naar een hoger plan.

Met het open debat wordt VN-lidstaten die geen deel uitmaken van de Veiligheidsraad, maar die bijvoorbeeld wel een belangrijke bijdrage leveren aan VN-vredesoperaties (bijv. landen als Duitsland, India, Rwanda), de gelegenheid geboden om hun visie op het onderwerp te geven. Nederland vindt het vanuit het oogpunt van transparantie wenselijk dat ook zij kunnen deelnemen aan het debat. Om het open debat richting te geven, heeft Nederland een document opgesteld waarin de belangrijkste uitdagingen en oplossingsrichtingen op een rij worden gezet, een zogenaamde «concept note». Deze is bijgevoegd³.

De belangrijkste boodschap van de inbreng van Nederland in dit open debat is dat de Veiligheidsraad, lidstaten en de VN zelf daadwerkelijk hun verantwoordelijkheid moeten nemen om vredesmissies te hervormen. Daarbij doet Nederland een aantal concrete suggesties voor verbetering: meer en beter gebruik van inlichtingen in VN-missies, toepassing van de geïntegreerde benadering en betere *force generation* zodat de VN over meer kritische capaciteiten kan beschikken. De civiele en militaire aansturing in missies moet beter op elkaar aansluiten om de effectiviteit van missies te vergroten. Ook vraagt Nederland aandacht voor betere samenwerking met regionale organisaties.

De Secretaris-Generaal van de VN zal de Veiligheidsraad tijdens dit debat toespreken over zijn eigen plannen om vredesoperaties effectiever te maken, een prioriteit van hem voor 2018. Dit is onderdeel van zijn doelstelling om preventie centraler te stellen in het werk van de VN. De inzet van vredesoperaties is daarbij een van de instrumenten.

Gebruikelijk bij een open debat is dat ook andere sprekers de gelegenheid krijgen om de Veiligheidsraad toe te spreken. Daartoe zijn de voorzitter van de Commissie van de Afrikaanse Unie, Moussa Faki, en Fatimata Touré, van de Malinese NGO *Groupe de Recherche d'Etudes de Formation Femme – Action* uitgenodigd.

Nederland streeft naar aanneming van een voorzitterschapsverklaring, in samenwerking met de andere leden van de Raad, waarin de belangrijkste punten van de discussie worden weergegeven en die tevens steun biedt aan de hervormingsagenda van de Secretaris-Generaal.

Het open debat maakt deel uit van een traject dat in de rest van het jaar zal doorlopen. Het Koninkrijk zal het lidmaatschap gebruiken om op verschillende manieren een concrete bijdrage te blijven leveren aan de verbetering van VN-vredesoperaties.

² Kamerstuk 21 501-02, nr. 1849; d.d. 9 maart 2018

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Ook buiten de Veiligheidsraad blijft Nederland zich hiervoor inzetten, onder andere als co-host van de reeks ministeriele bijeenkomsten over VN-vredesoperaties, laatstelijk in november 2017 in Vancouver. De volgende ministeriele bijeenkomst is begin 2019 in New York.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

De Minister van Defensie,
A.Th.B. Bijleveld-Schouten